

Reality-TV: En social spejling eller urealistisk præstationskultur?

På en efterårs-eftermiddag sad medlemmerne af min gruppe på efterskolen og kiggede på hinanden. Der var ingen, der vidste, hvad vi skulle lave. Efter en noget ufokuseret ideopremsning besluttede vi os for at se reality-serien "Paradise Hotel" - der var jo trods alt ny sæson.

Få minutter senere rullede introen på skærmen. Spændstige solbrune mænd, som langsomt steg op af havet med vandet glinsende på deres store muskler. Smukke, velproportionerede kvinder, der så tynde ud, at de var i fare for at flyve væk med vinden. Efter introen udspillede resten af programmet sig. Skænderier, forræderier og kærlighed flød sammen i ét, og da det blev aftensmadstid, gik vi fra programmet, som om der ingenting var sket. Ingen snak om, hvad vi havde set, eller om vi kunne lide det.

Selve genren reality-TV er en meget bred vifte. Jeg synes, at det er svært at putte det hele i en kasse. For reality kan være alt fra **kærligheds/dramaprogrammer** som "Paradise Hotel", "Divaer i Junglen" eller "Ex on the Beach" til **overlevelsese- eller økonomiprogrammer** som "Alene i Vildmarken" eller "Luksusfælden". Alt efter hvilken subgenre, der er tale om, er formål og budskab forskelligartede. Jeg vil gerne løfte forstørrelsesglasset hen over de førstnævnte kærlighedsprogrammer/dramaprogrammer, som jeg mener kan forbindes mest til opgavens vedhæftede kilde.

De seneste år har den gennemsnitlige dansker set mere og mere reality-TV, og kanaler som DR og TV2 har vist det i større omfang. Programmerne topper listerne over ugens mest sete programmer i Danmark og sætter barren højt for seertal. Da DR's "Gift ved første blik" havde sæsonpremiere, tog det førstepladsen over ugens mest sete programmer med 765.000 danskere, der tunedede ind. Spørgsmålet, jeg undrede mig over, var: "Hvorfor?" Til at besvare dette, har DR interviewet Henrik Høgh Olsen, som er professor i social- og personlighedspsykologi på Aarhus Universitet vedrørende realityprogrammer. Særligt programmer som "Paradise", bliver ifølge ham set, fordi mennesket er et socialt væsen. Mange af os trækkes til reality-TV for at observere, hvad toppen af det sociale hierarki foretager sig, og for at kunne kopiere nogle af karaktertrækkene. Det er en ældgammel overlevelsestrategi, mennesket er født med, og det afspejler vores daglige kamp om pladsen i hierarkiet. Et eksempel på dette kunne være, at alfahannen i en abeflok altid sidder i øverst i træet. Dette er effektivt, da det giver ham overblik over, hvad alle andre laver, men lige så vigtigt giver det noget at se op til for alle aberne, der sidder under ham.

Den langt største seergruppe af kærlighedsreality er unge mennesker. Jeg tror blandt andet dette skyldes, at det er nemmere at se sig selv i deltagerne, at identificere sig med deltagerne. Programmerne fungerer i udgangspunktet som en social spejling. Men hvilket budskab indeholder programmet? Hvad ser man det for? Personligt tror jeg, at det er en stræben efter det perfekte og ideelle liv. Noget man kan arbejde hen imod, og som man vil forsøge at opnå. Kropsidealerne, status i samfundet og den perfekte partner er noget, som unge ønsker.

På den modsatte side står ofte de ældre generationer, som er mere kritiske overfor kærlighedsreality. Jeg tror, kritikken går på, at idealerne, som bliver vist, ofte er urealistiske og endda psykisk belastende for nogle unge. Kritikerne mener, at det skaber en uhensigtsmæssig præstationskultur. Programmerne giver et urealistisk indtryk af parforhold, kærlighed med mere og kan få mennesker på afveje, hvis de forsøger at efterligne opførslen, som ofte indebærer knivstikkeri, utroskab og manipulationer. Jeg tror, dette er en af grundene til, at kærligheds-realityprogrammer ofte bliver set ned på af de ældre generationer.

Personligt ser jeg kun reality i begrænset omfang. Jeg er glad for overlevelseshjælperprogrammer som "Alene i Vildmarken" eller økonomiprogrammer "Løvens Hule", og hvis jeg gerne vil grine måske et afsnit "Luksusfælden". Men jeg har svært ved at se kærligheds-reality. Det kan måske skyldes, at det bliver set meget lidt i min omgangskreds, eller at det aldrig var noget, jeg så, da jeg var mindre. Jeg og mange andre får en vammel fornemmelse i maven af at se voksne mennesker te sig som børn og føre skænderier, så man skulle tro, de lige var startet i førskolen. Desuden er jeg som mange andre kritisk indstillet mod de samfundsmæssige- og sociale effekter, programmerne kan have. Efter episoden af Paradise på efterskolen var der ingen diskussion om den. Ingen eftertanke, og det gik op for mig, hvor overfladisk det hele havde været. Det var, som om programmet var sat i verden for at blive set, ikke blive tænkt over, og så videre til det næste - "Forbrugerfjernsyn" er det, jeg kalder det.

Rent samfundsmæssigt kan forskere og psykologer verden over se de negative konsekvenser, som direkte kan forbindes med reality-TV. Ifølge et spørgeskema foretaget af YouGov siger ca. 25% af unge englændere mellem 18 og 24, at reality har fået dem til at bekymre sig om deres kroppe. Jeg synes, det er meget foruroligende tal, men det er ikke svært at spore ophavskilden til disse tanker. Med den malende introduktion til essayet, beskrev jeg de toptrimmede kroppe og perfekte mennesker. Forstå mig ret, at stræbe efter at forbedre sig selv på en sund måde, ser jeg ingen problemer i. Men at føle sig nedværdiget og endda presset som følge af reality-tv, synes jeg er foruroligende. Derimod mener jeg, at programmer som "Alene i Vildmarken" er inspirerende og kan være med til at skabe positiv forandring. Dette var en af mine hovedbegrundelser for, hvorfor jeg synes, at det er svært at samle forskellige subgenrer reality-tv i én kasse.

For at opsummere synes jeg, at problemstillingen og mine synspunkter på reality-tv er komplekse. Mange af de mere ungdomsorienterede kærlighedsprogrammer, har ældre generationer svært ved at se, men jeg kan forstå, hvorfor hvor mange unge kan lide dem. Jeg kan derimod også forstå den negative klang det øvrige samfund omtaler dem med, og hvorfor det i teksten "*Reality-tv - tv-programmer, som vi elsker at hade*" udtaler sig negativt om reality og medvirkende i programmerne. Realityprogrammer kan også have positive virkninger på samfundet, og nogle programmer fremmer gode budskaber. Jeg synes, at følgende kommentar opsummerer emnet godt: "*Reality-tv er sat op for at gøre folk interessante. Et godt menneske med gode værdier og principper er dårligt fjernsyn*".

Kilder

- DR.DK (17. nov. 2019) <https://www.dr.dk/nyheder/viden/kroppen/jeg-bingewatcher-reality-tv-naar-jeg-faar-chancen-hvorfor-bliver-jeg-opslugt>
- Parentcircle (Dato ukendt) <https://www.parentcircle.com/negative-effects-and-impacts-of-reality-tv-shows-on-children/article>
- Politikken (4. jun. 2019) <https://politikken.dk/kultur/art7236022/Realityprogrammer-f%C3%A5r-unge-til-at-hade-deres-kroppe>